

KLEIVERUD BARNEHAGE

ÅRSPLAN 2023–2024

TRYGGHET, MESTRING OG LÆRING FOR ALLE

Holmestrand
kommune

INNHold

STYRINGSDOKUMENTER	3
LOVER OG FORSKRIFTER.....	3
STRATEGIPLAN FOR BARNEHAGE OG SKOLE 2020-2025.....	4
ÅRSPLAN	4
LIVSMESTRING OG HELSE	5
MANGFOLD.....	7
SMART - ET FELLES SPRÅK HVOR VI LÆRER OM VÅRE STYRKER	8
DEN LIVSVIKTIGE LEKEN	10
KOMMUNIKASJON, SPRÅK & TEKST	13
ARBEIDSMETODER FOR PERSONALET	15
PROSJEKTARBEID	15
PROGRESJON	15
PROGRESJONSPLAN FOR SPRÅK.....	16
PLANLEGGING.....	17
DOKUMENTASJON.....	17
VURDERING	17
DIGITAL PRAKSIS.....	18
BARNEAKSJONEN FORUT.....	18
TRAFIKKOPPLÆRING.....	19
MEDVIRKNING	19
BARNES MEDVIRKNING	19
FORELDREMEDVIRKNING	20
TILVENNING OG OVERGANGER	21
SAMMENHENG BARNEHAGE-SKOLE	22
LØVEGRUPPA.....	22
PERSONALUTVIKLING 2023 – 2024	23

STYRINGSDOKUMENTER

LOVER OG FORSKRIFTER

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling»
Barnehageloven §1 Formål.

Kunnskapsdepartementet har med hjemmel i Lov om barnehager § 2, fastsatt forskrift om rammeplan for barnehagen. Den gir retningslinjer for barnehagens verdigrunnlag, innhold og oppgaver. Barnehagens særegenhet som pedagogisk virksomhet blir understreket i rammeplanen.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg og møte barna med respekt, likeverd og anerkjennelse. Rammeplanen belyser følgende områder:

- Omsorg, lek, danning og læring
- Vennskap og felleskap
- Demokrati, medvirkning og deltakelse
- Mangfold og likeverd
- Livsmestring og helse

STRATEGIPLAN FOR BARNEHAGE OG SKOLE 2020-2025

Visjon: «Trygghet, mestring og læring for alle»

Strategiplanen har et overordnet mål om at alle barn og elever skal bli inkludert i sterke fellesskap i barnehager og skoler. Strategien har tre hovedområder:

Livsmestrings-, språklig- og digital kompetanse.

For å lykkes med satsningen skal det opprettholdes og utvikles kompetanse ved å sørge for god profesjonsutvikling av personalet.

ÅRSPLAN

Den enkelte barnehages arbeid skal konkretiseres og nedfelles i en årsplan som fastsettes av samarbeidsutvalget. Årsplanen er godkjent av Samarbeidsutvalget 28.06.2023.

Årsplanen skal:

- vise hvordan barnehagen arbeider for å omsette rammeplanens formål og innhold.
- Dokumentere barnehagens valg og begrunnelser.
- Være arbeidsredskap for målstyring av virksomheten for barnehagens personale.
- Være utgangspunkt for foreldrenes mulighet til å kunne påvirke innholdet i barnehagen.
- Gi grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen.
- Gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til eier, politikere, kommune, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte.
- Være barnehageeiers lokale tilpasning til pedagogisk praksis.

Kleiverud barnehage arbeider med rammeplanen og med strategiplanen ved å ha spesielt fokus på følgende områder barnehageåret 2023-2024:

- Livsmestring og helse
- SMART
- Inkluderende lek
- Kommunikasjon, språk og tekst
- Digital praksis

I tillegg arbeides det med rammeplanens andre fagområder i løpet av barnehageåret:

- Kropp, bevegelse, mat og helse	- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi	- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi	- Nærmiljø og samfunn

LIVSMESTRING OG HELSE

I Rammeplanens beskrivelse av «Barnehagens verdigrunnlag», står det om barns **livsmestring og helse** (s. 11):

«Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverdi og forebygge krenkelser og mobbing.

Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.»

Psykisk helse er noe vi har med oss helt fra vi er små og som følger oss gjennom hele livet. God psykisk helse handler om å ha det godt med seg selv, ha tro på at man klarer og at man er verdifull for den en er. En god psykisk helse gir overskudd, trivsel, og glede, samtidig som man vil kunne oppleve seg selv som betydningsfull for andre. Et barn med en god psykisk helse vil i stor grad være mer mottakelig for læring, både sosialt, emosjonelt og kognitivt. De vil også være bedre rustet til å håndtere motgang, påkjenning og stress.

Trygt og godt barnehagemiljø

«Alle ansatte har en plikt til å følge med på hvordan alle barna i barnehagen har det. De skal gripe inn hvis barn utsettes for krenkelser. Dette kan for eksempel være utestengning fra lek, plaging, mobbing, vold eller diskriminering. Barnehagen må ha gode rutiner for å følge med, og være til stede for hvert enkelt barn" (<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/barnehagemiljo/>)

I Kleiverud barnehage kartlegger vi jevnlig det psykososiale miljøet på avdelingene for å sikre at alle barn har en trygg og god barnehagehverdag.

Vi jobber for at alle barn i vår barnehage skal:

- Få omsorg og bli møtt med respekt og tillit
- Lære å ta vare på seg selv og gi uttrykk for sine behov og tanker
- Få mulighet til å påvirke sin egen hverdag
- Få mulighet til å leke, undre seg og lære

- Få oppleve et inkluderende fellesskap som bygger på toleranse, likeverd, og som fremmer demokrati og motarbeider diskriminering og utestengelse
Få bruke kroppen sin allsidig og utvikle motoriske ferdigheter
- Få felles opplevelser i naturen og nærmiljøet
- Delta i matlaging og oppleve et godt måltidsfellesskap

Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. (Rmp. 2017, s. 11)

Kleiverud barnehagen skal legge til rette for at barna utvikler en god helse gjennom allsidig fysisk aktivitet og mestringsglede både ute, inne og på tur. Barna skal også få oppleve å være med å lage mat, utvikle matglede og sunne helsevaner.

Og for å få til dette skal personalet i vår barnehage:

- Være gode rollemodeller
- Gi barna støtte i å mestre motgang og håndtere utfordringer
- Gi barna hjelp til å bli kjent med egne og andres følelser
- Hjelp barna til å tilegne seg sosiale ferdigheter gjennom lek, samarbeid og hverdagsaktiviteter
- Fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, etnisitet og språklige utfordringer.
- Inkludere barna i måltidsituasjonene, og da spesielt i forarbeidet med pådekking, kutting av ulike grønnsaker, frukt og kjøtt. Og ferdigstille måltidet før servering.

MANGFOLD

«Barnehagen skal bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet og støtte, styrke og følge opp barna ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger» (Rammeplan for barnehagen, s.12).

Mangfoldet i Kleiverud barnehage vises gjennom ulike nasjonaliteter, kulturell bakgrunn og individuelle forskjeller. Vi ser mangfoldighet som en ressurs og arbeider for at alle barn skal bli sett, hørt og anerkjent ut ifra sine forutsetninger. Vi belyser og synliggjør mangfoldet gjennom samtaler, dokumentasjon og medvirkning både i spontane og planlagte aktiviteter. Vi er opptatt av barns identitet og at barn skal være stolte over hvor de kommer fra og hvilken bakgrunn de har. Barna skal oppleve et fellesskap som styrkes av at vi er forskjellige individer. Vi ønsker å legge til rette for filosofering og undring, og gjennom det kan vi synliggjøre ulike tanker og verdier som er viktig for enkeltindividet og fellesskapet. Personalet skal bidra til at hvert enkelt barn føler seg som en del av et fellesskap.

Vi ønsker at barna i vår barnehage blant annet skal:

- Oppleve tilhørighet og likeverd
- Bli sett, hørt og respektert for den de er
- Oppleve at mangfold er en ressurs

Og for å få til dette skal personalet i vår barnehage:

- Møte barn og voksne med støtte og forståelse
- Fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller
- Synliggjøre samisk kultur og bidra til at barna kan utvikle respekt og fellesskapsfølelse

SMART - ET FELLES SPRÅK HVOR VI LÆRER OM VÅRE STYRKER

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon. Barn skal få omsorg gjennom nære relasjoner med voksne. Barna skal få støtte til å utvikle vennskap og felleskap med de andre barna. Barnehagen jobber aktivt forebyggende mot mobbing ved å styrke barns sosiale kompetanse. Vi skal arbeide for å avdekke og sette inn tiltak mot krenkende atferd, jf. plan mot mobbing i Holmestrand kommune.

SMART er et tankesett bygget på AI (Appreciativ Inquiry), anerkjennende undersøkelser utfra positiv psykologi og utvikling av sosial kompetanse. Våren 2014 innførte alle barnehagene og skoler i Holmestrand SMART.

SMART-bokstavene står for:

Styrkefokus – hovedfokus på personlige styrker og det som fungerer bra.

Medvirkning – gode spørsmål er forløsende. Alle stemmer er like mye verdt.

Anerkjennelse – stå ved siden av og prøv å forstå hvordan verden ser ut herfra.

Relasjoner – kvalitativt gode relasjoner på alle nivåer.

Trening – systematisk trening, erfaringsdeling og utholdenhet er suksessfaktorer.

Gjennom SMART arbeider vi med å utvikle livsmestringskompetanse, vennskap og felleskap. Ved å arbeide med SMART har vi fokus på de positive hendelsene som skjer i det sosiale samspillet mellom menneskene i barnehagen. Vi ønsker å bidra til at barn kan oppleve gode relasjoner med andre, og bli bevisste på sosiale egenskaper som kan fremme vennskap og felleskap i barnehagen.

Sosial kompetanse er ferdigheter, kunnskaper og holdninger som gjør det mulig å etablere og vedlikeholde sosiale relasjoner. Vi ønsker at barna skal bli kjent med egne og andres følelser. Barna skal øve på å hevde seg på en god måte og å lese lekesignaler fra andre. Barna skal vise empati og kunne utføre handlinger for å hjelpe andre.

SMART har utarbeidet bilder av 20 gode karakteregenskaper. Ved å arbeide med disse er vi med på å styrke barnas sosiale kompetanse. Vi «tar barna på fersken» når de utfører disse egenskapene, lærer barna å se etter egenskapene hos andre, leter etter de i bøker og har samlinger med rollespill med de ulike egenskapene som tema.

Det viktigste vi kan lære barn i barnehagen er å samhandle med andre. Vi jobber aktivt for å legge til rette for utvikling av vennskap og felleskap på tvers av alder og kjønn. Avdelingene er derfor delt inn i ulike alderstrinn, da det er mye god sosial læring å leke med større eller mindre barn.

Vi ønsker at barna i vår barnehage blant annet skal:

- Øve på trygg og god selvfølelse og å håndtere motgang
- Lære å bruke karakteregenskapene og la de bli en naturlig del av språket
- Lære å se seg selv i en gruppe, kunne sette grenser for seg selv og respektere andres grenser
- Lære å sette ord på egne følelser og respektere andres

Og for å få til dette skal personalet i barnehagen:

- Si hei og smile til barn, foreldre og kollegaer
- Være tilstedeværende og bevisste voksne som aksepterer og setter ord på barnas følelser
- Være gode rollemodeller i væremåte mot voksne og barn
- Fremheve barnas og personalets styrker

Vi har tro på og erfarer at det vi voksne gir oppmerksomhet på, vokser!

På denne nettsiden finnes mer informasjon om SMART: <http://smartoppvekst.no/>

DEN LIVSVIKTIGE LEKEN

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling» (Rmp. 2027 s. 20).

I Kleiverud barnehage har vi hele dagen et blikk på barns viktigste gjøremål – å **leke**. Vi ønsker at alle barn skal få leke så mye de vil. Det fins ulike former for lek, og det er ulike lek som tiltrekker barns oppmerksomhet. Blant annet disse to:

- **Sosial toddlerlek – gjenkjennbart hos de alle minste.**

Denne leken er basert på grovmotoriske aktiviteter, og viser tydelig at barna kommuniserer gjennom kroppen sin. Barna kommuniserer og forstår hverandre og omverden ved å bruke sanser, følelser, mimikk, gester, lyder og bevegelser.

- **Rollelek – barnet tar hele seg selv i bruk**

Rolleleken er en naturlig uttrykksform for barn. Rolleleken symboliserer det barna selv opplever i hverdagen, og fantasi og virkelighet flyter over i hverandre. Rolleleken har også en viktig rolle i utvikling av sosial kompetanse. Her lærer barna å ta hensyn til hverandre, samarbeide med andre barn og sosiale spilleregler. Gjennom leken utvikles språket.

I et godt leke-felleskap legges grunnlaget for barns vennskap med hverandre, noe som fører til trivsel og læring. Gjennom lek vil barna få erfaringer med å uttrykke seg selv, samt lære seg selv og andre å kjenne. Lek kan føre til forståelse og vennskap uavhengig av alder, språklige og kulturelle ulikheter. Leken innebærer utforskning og bearbeiding av inntrykk som barna opplever og erfarer i hverdagen. Vi ønsker å tilrettelegge for prosjekter og temaer som inspirerer til lek og undring både ute og inne, basert på barnas interesser og medvirkning. Målet er at prosjektene skal inspirere til allsidig lek som inkluderer alle.

Felles for all lek er at det er en iboende trang hos alle barn. De **MÅ** bare leke. Det er viktig for oss at alle ansatte i vår barnehage forstår lekens egenverdi og dens betydning for barna, og deres barndom. Gjennom lek og utvikling av sosial kompetanse skal vi støtte og bygge oppunder barns gode selvfølelse, trygghet og tillit. Dette er ulike fundamentene som skal styrke barnet gjennom livet.

Noen barn trenger ekstra støtte i lek og aktiviteter. Vi har spesialpedagog og andre ansatte som gir ekstra støtte i tillegg til det allmennpedagogiske tilbudet.

Vi ønsker at barna i vår barnehage blant annet skal:

- få positive leke-opplevelser sammen med andre barn
- få opplevelser som kan inspirere til lek
- oppleve at de kan ha forskjellige roller i en lek
- oppleve og få erfaring med variert lek; fin- og grov-motorisk lek, inne-utelek, boltrelek, og ute i naturen
- oppleve å få medvirke i egen lekehverdag
- lære om egen identitet, egne og andres grenser

Og for å få til dette skal personalet:

- Sette av god tid til lek og verne om leken
- Tilrettelegge for et godt lekemiljø både ute og inne
- Motivere barna til ulike typer lek gjennom å gi felles opplevelser
- Tilby ulike tema/ prosjekt, sanger, historier og lekemateriell
- Være til stede i leken for å inkludere alle barn, veilede, motivere og observere

Dersom barnet ditt kommer hjem og sier at det bare har lekt i barnehagen, så spør hva det har lekt. Da får du også vite hva det har lært! **Vi tar leken på alvor!**

«I DAG HAR JEG BARE LEKT» (MEN EGENTLIG HAR JEG..)

VISTOMSORG
OG OPPLEVD EMPATI
OMSORG

VÆRT KREATIV
KREATIVITET

BEARBEIDET ERFARINGER OG OPPLEVELSER

LÆRT OM REGLER OG NORMER

ØVET MOTORIKKEN

BRUKT FANTASIEN

OPPLEVD SAMHOLD

BYGGET SELVFØLELSE

SELVTILLIT

GJORT ERFARING MED
ULIKE LEKETYPER

TATT ANSVAR
ANSVARSBEVISSTHET

DELT ANDRES GLEDER
TAKKNEMLIGHET

GITT AV MEG SELV
HJELPSOMHET

HATT KONTAKT MED
VOKSNE SOM BRYR
SEG OM MEG

HATT KONTAKT MED
ANDRE BARN

SAMARBEIDET
SAMARBEID

ØVET PÅ Å GJOG TA

OPPLEVD MOTGANG
OG SMÅ TAP

TATT INITIATIV

LYTTET TIL ANDRE

VÆRT ET BARN

UTFOLDET MEG

VÆRT EN DEL AV FELLESKAPET

OPPLEVD LATTER OG GLEDE

BRUKT SANSENE

ØVET KONSENTRASJONEN

ØVET PÅ Å KOMMUNISERE

OPPLEVD VENNSKAP

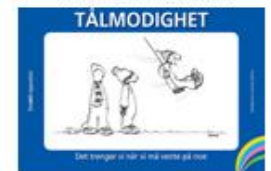

LEDET OG BLITT LEDET
LEDEREGENSKAPER

ØVET PÅ FORHANDLING
OG KONFLIKTLØSNING

ØVET PÅ TÅLMODIGHET
OG TURTAKING

LÆRT NOE NYTT
LÆRINGSGLEDE

KJENT PÅ
MESTRINGSFØLELSEN

DELT NYE OPPLEVELSER
MED NOEN

LÆRT OM EGEN IDENTITET OG EGNE GRENSE

INTEGRITET

SELVKONTROLL

OPPLEVD LIVSGLEDE OG HUMOR

HUMOR

LÆRT OM ANDRES IDENTITET OG ANDRES GRENSE

HUMANISME

RESPEKT

LEKEN HAR EN EGENVERDI.
I KLEIVERUD BARNEHAGE
TAR VI LEKEN PÅ ALVOR!

IDEEN ER HENTET, OG TEKSTEN ER INSPIRERT, FRA ELGEN BARNEHAGES «I DAG HAR JEG BARE LEKT»

KOMMUNIKASJON, SPRÅK & TEKST

Holmestrand kommune satser på språk i hele læringsløpet. Vi bruker kompetanseutviklingspakkene Språkløyper som verktøy for å styrke muntlig språk og lese- og skriveaktiviteter. Link til språkløyper: <http://sprakloyper.uis>. Kleiverud barnehage er med i Kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkluderende praksis i samarbeid med PPT.

Tidlig og god språkutvikling - barnehagens kjerneoppgaver.

Vi skal gi barna varierte og positive erfaringer med å bruke språket som

kommunikasjonsmiddel for tanker, meninger og følelser. Barna skal få erfaring med å bruke språket til å skape relasjoner, opprettholde vennskap og til å løse konflikter. Leken bidrar til å utvikle barnets språk gjennom erfaringer, kommunikasjon og samspill med andre barn og voksne.

Samtaler er en grunnleggende aktivitet for språktilegnelse og læring. Spontane og uformelle samtaler finner sted hvor som helst, og når som helst i løpet av barnehagehverdagen. Felles for disse samtalene er at de er en omfattende og viktig læringsarena for barn. Gode samtaler mellom voksne og enkeltbarn, eller få barn i en gruppe har vist seg å være fruktbare språklærings situasjoner.

Personalet skal ta kontakt med barnet, være bevisst på egen språkbruk, tilpasse seg språket til barnet. I tillegg skal personalet tilføre mer til språk og samtale, som for eksempel å introdusere nye ord og uttrykk som er nyttige i den gitte situasjonen. Barna kan også ha nytte av å høre uttrykksmåter og vendinger som naturlig hører hjemme i leken, og som er hensiktsmessige å bruke i kommunikasjonen dem imellom.

Når en voksen tar initiativ til en samtale med et barn, inviteres barnet til et språklig samspill. Ved å være aktive deltakere i samtaler, tilegner barna seg en bred språklig kompetanse. De er selv avsendere av budskap, de lytter og observerer og de mottar og tolker budskap.

Barna lærer ord og fyller ordene med innhold. En støttende voksen kan gjenta med en hel setning det barnet uttrykker med enkeltord. Hvis barnet sier – Ola lese, svarer den voksne for eksempel – Har du lyst til å lese, Ola? – Hva skal vi lese da? På den måten utvider personalet det barnet sier, slik at ytringen får rett språklig form. Slik bygger den voksne et språklig stillas som barnet kan støtte seg til.

Kommunikasjon, språk og tekst handler om å kunne uttrykke ulike følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter i ulike settinger.

Skriftspråk

I Kleiverud barnehage støtter vi barna i deres skriftspråkutvikling. Barn observerer skrift omkring seg og får erfaringer med at skrift er viktig. Tegning er ofte en bro over til det første møte med skriftspråket. Personalet skal støtte barna i deres tegneutvikling og utforsking av bokstaver i spontane og planlagte situasjoner, gjennom lese- og skriveaktiviteter.

Lesing

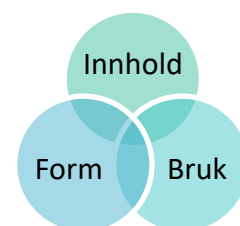
Vi ønsker å skape et godt språkstimulerende miljø for barna og vil bruke bøker som verktøy. Vi har ulike strategier for å lese bøker. Vi undrer oss om forsiden, tar lesestopp i løpet av teksten og samtaler om begreper, illustrasjonene og handlingen. Vi synger sanger, forteller eventyr, rim og regler. Ved å bruke konkrete, dramatisere og bygge opp lekemiljø fra bøkene skaper vi en felles lekearena for barna. Barna medvirker i å dramatisere/lage film med utgangspunkt i bøker/eventyr. Vi omgjør historien og barna må derfor bruke sine språklige ferdigheter på en ny måte.

Lesing og samtaler rundt bøker har stor verdi for barns språkutvikling, viser Skandinavisk barnehageforskning. For å lykkes i arbeidet med barns språk er det avgjørende å ha samtaler, tegne/ skrive og leseaktiviteter i hverdagen.

Begrepslæring og språkstimulerende aktiviteter

Ved språkstimulerende aktiviteter deles barnegruppen i mindre grupper. I disse gruppene kan et fokus være strukturert begrepslæring. Hele eller deler av gruppen øver på strukturert begrepslæring bla. gjennom å lage tankekart om aktuelle hverdagsord og på den måten tilegne seg ordets innhold, form og bruk.

Enkelte ganger kan barn trenge ekstra støtte i å øve på ordets innhold og betydning, for å videreutvikle språklig og sosial kompetanse. Noen barn lærer flere språk parallelt og trenger å øve seg på lyder eller begreper i mindre gruppe. Forskning viser at det ikke er en hindring å lære flere språk samtidig.

Barna skal:

- Få hjelp til å utvikle et godt ordforråd, slik at de kan benytte seg av et fantasirikt språk i lek, kunne uttrykke sine behov, følelser og ønsker
- Styrke sin hukommelse og mestringsfølelse
- Få et godt forhold til bøker, sanger, rim, regler, fortellinger og eventyr
- Utforske og gjøre seg erfaringer med ulike skriftspråkuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese- og skriveaktiviteter

Personalet skal:

- Ha et bevisst forhold til å være språkmodell, og «bade barna» i språk
- Være aktive i samtaler med barn, undre seg sammen med dem, og benytte seg av alle gode språksituasjoner til å utvikle barnets språk
- Lese bøker for barn, og skape samtale og undring rundt innholdet i bøkene
- Være bevisste på barns ulike forutsetninger ved å legge til rette for aktiv deltagelse og varierte erfaringer som videreutvikler ordforråd og begrepsforståelse

ARBEIDSMETODER FOR PERSONALET

PROSJEKTARBEID

Kleiverud barnehage har prosjektarbeid som en arbeidsform. Prosjektarbeid skal legge til rette for at barna opplever felles referanser til lek, samspill og inkludering. Det skal være rom for å være nysgjerrig og utforskende gjennom varierte impulser. Når det anvendes prosjektarbeid som arbeidsmetode ønsker vi å rette fokuset mot å bygge gode og solide felleskap, slik at det kan foregå kulturskaping både i og utenfor barnehagen.

Barna skal få muligheten til å medvirke i prosessene og utforming av prosjektene. Et tema for prosjektarbeid kan starte med at vi er opptatt av barnas innspill, vi er lydhøre ovenfor barnas initiativer, interesser og hva som rører i barnegruppen. Ulike aktiviteter både inne og ute gjenspeiler prosjektets tema og fagområdene vi arbeider med. Prosjektarbeid knyttes til språksatsningen i Holmestrand kommune ved at personalet arbeider med språkstimulerende aktiviteter som lesing, eventyr og sangaktiviteter. Barna skal oppleve mestring, felleskap og læringsglede gjennom prosjektarbeid i Kleiverud barnehage.

PROGRESJON

Barna skal oppleve progresjon i barnehagens innhold i henhold til alder, ferdigheter og utvikling. De skal få utfordringer ut ifra egne interesser, erfaringer og kunnskap. Barn skal oppleve mestring, men samtidig ha noe å strekke seg etter. Vi skal tilby varierte opplevelser og mestring gjennom ulike formings- og lekemateriell, bøker og utstyr. Vi skal også være bevisst på hvordan vi til enhver tid tilrettelegger det fysiske miljøet og hvilke muligheter det gir barn i å utfolde og utvikle seg.

PROGRESJONSPLAN FOR SPRÅK

Språk, tekst og kommunikasjon	1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år	
	Barnet skal					
	<p>Gjør seg forstått ved bruk av verbalt og nonverbalt språk.</p> <p>Viser interesse for sang og sanglek.</p> <p>Viser interesse for pekebøker/bildebøker.</p> <p>Forstå en del hverdagsord</p> <p>Kan følge enkle instruksjoner.</p>	<p>Deltar i sang og sanglek.</p> <p>Viser interesse for rim og regler.</p> <p>Viser interesse for leseaktiviteter</p> <p>Bruker 2-3 ords ytringer.</p> <p>Barnet bruker substantiv og verb fra hverdagen</p> <p>Barnet kan peke ut dagligdagse gjenstander.</p> <p>Kan følge instruksjoner med to ledd. "Hent dukken og legg den i sengen"</p>	<p>Kan bruke språket til å uttrykke meninger, ønsker og følelser.</p> <p>Viser interesse for bøker, eventyrtellinger, historier og sang</p> <p>Viser interesse for egen bokstav.</p> <p>Bruker språket aktivt i lek.</p> <p>Bruker språket til å invitere inn til lek eller invitere seg selv inn i lek</p>	<p>Kan fortelle om egne erfaringer og forklare hva noe er</p> <p>Viser interesse for ulike tekstsjangere, som "det var en gang" eller "snipp snapp snute"</p> <p>Viser interesse for flere bokstaver i alfabetet</p> <p>Bruker språket aktivt i lek</p> <p>Bruker språket til å fremme sosial kompetanse, som å be om å være med i lek og lytte til andre</p>	<p>Kan forklare og bruke et dekontekstualisert språk, som baserer seg på å huske episoder og dele erfaringer</p> <p>Kan gjenkjenne og gjengi eventyr og fortellinger. Gryende interesse for tekstskaping</p> <p>Kan gjenkjenne egen og flere bokstaver</p> <p>Bruker språket aktivt i lek og planlegging av lek</p> <p>Bruker språket aktivt i kompromiss og oppgaveløsning</p>	
Personalet skal						
<p>Legge til rette for at barn får mulighet til å uttrykke seg verbalt og non-verbalt gjennom tilstedeværelse og interesse for barnet.</p> <p>Bruke sang og sanglek jevnlig sammen med barna. Bruke konkrete. Legge til rette for at det settes av tid til slike stunder.</p> <p>Ha barnelitteratur tilgjengelig for barna. Vi skal oppfordre barna til å bli med på lesestund og bruke konkrete for å legge til rette for leseopplevelser.</p> <p>Bade barna i språk ved å benevne ting vi ser og hva vi gjør i hverdagen.</p>	<p>Vise interesse for språklige ytringer, utfylle samtaler med barna.</p> <p>Legge til rette for at barna opplever sang, sanglek, rim og regler.</p> <p>Ha tilgjengelig barnelitteratur for barna. Vise interesse for barnas initiativ til bøker og lesning. Bruke konkrete.</p> <p>Legge til rette for å dele barna i mindre grupper med aktiviteter tilrettelagt for språk og lek.</p> <p>Se barna som ressurser og selvstendige individer. Vi skal legge til rette for at barna får øve seg på selvstendige oppgaver.</p>	<p>Veilede barn i samtale, følge opp samtale med åpne spørsmål og nysgjerrighet.</p> <p>Bruke eventyr sammen med barna. Bruke konkrete både i eventyr og historie formidling. Synge sanger barna kan, men også bli kjent med ulike sangtekster.</p> <p>Legge til rette for aktiviteter der barna blir introdusert sin egen og andres bokstaver.</p> <p>Veilede og støtte barn til å komme inn i lek og inn ta ulike roller i lek.</p>	<p>Legge til rette for at barna opplever stunder der samtalen er i fokus. Vi skal sørge for tilstedeværelse i samtale og vise interesse for det barnet sier.</p> <p>La barna bli med på å lage historier og eventyr, der vi oppfordrer til å bruke typiske trekk for tekstsjanger.</p> <p>Legge til rette for at bokstaver og alfabetet er tilgjengelig på avdeling.</p> <p>Legge til rette for ulike lekemiljøer der barna får mulighet til å anvende fantasi og planlegging sammen med andre.</p> <p>Veilede og støtte i leken.</p>	<p>Ha kunnskap om barnas opplevelser utenfor barnehagen. Oppfordre til å fortelle om opplevelser eller episoder utenfor her og nå situasjon.</p> <p>Legge til rette for at barna kan skape sine egne historier gjennom ulik aktivitet.</p> <p>Oppfordre til bruk av egen og andres bokstav.</p> <p>Støtte og veilede i leksituasjoner. Legge til rette for at barna kan utvikle demokratiske holdninger.</p>		

PLANLEGGING

Kleiverud barnehage ønsker å være en reflekterende praksis der medvirkning legges vekt på i planleggingen av barnehagens innhold. Personalet bruker avdelingsmøter, pedagogiske ledermøter, personalmøter og planleggingsdager til planlegging, drøfting og refleksjon av barnehagens innhold og organisering. Planleggingen skal bidra til progresjon for enkeltbarn og barnegruppen. Refleksjon rundt våre satsningsområder vil være gjennomgående i vårt planleggingsarbeid.

DOKUMENTASJON

Kleiverud barnehage bruker foto for å dokumentere hverdagen i barnehagen. Dagboken i Visma- appen brukes til å legge ut korte dagsrapporter og bilder fra hverdagen.

Bilder på veggene av opplevelser og ting barna har laget skal gjenspeile hva vi arbeider med i den daglige praksisen. Sammen med månedsplan-/ brevene ønsker vi å gi økt innblikk i det barna gjør og lærer i løpet av barnehagedagen. Bilder og praksisfortellinger er utgangspunkt for refleksjon rundt vår praksis og utvikling av felles forståelse i personalarbeidet. Barna blir tatt med i arbeid med pedagogisk dokumentasjon, både ved å lage bildecollage sammen med personalet og samtaler om barnehagehverdagen. Dette gir personalet et utgangspunkt for veien videre i vurdering av prosjekt og hverdagsaktiviteter.

Vårt fokus er å dokumentere barns deltagelse i prosessene og vi spør derfor ikke barna om å posere. Dette kan resultere i at det kan bli ulikt antall bilder av hvert barn. Vi bruker også dokumentasjon for å tilrettelegge for barnegruppa eller enkeltbarn når dette trengs.

VURDERING

Rammeplanen sier at hovedformålet med vurdering er jevnlig å vurdere det pedagogiske arbeidet for å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Vi bruker barnesamtale og observasjon som verktøy for å vurdere om prosjekter og aktiviteter bidrar til barns utvikling. Hele personalgruppa deltar i denne refleksjonen og vurderingene danner grunnlag for videre planlegging og gjennomføring. Vurderingene er sentral for å sørge for progresjon for enkeltbarn og i prosjektarbeid.

DIGITAL PRAKSIS

Kleiverud barnehage bruker ulike digitale verktøy i det daglige pedagogiske arbeidet på avdelingene. Digitale verktøy skal tilbys på lik linje med andre pedagogiske leker og materiell. Vi skal legge til rette for at barn utforsker, leker, lærer og er kreative gjennom digitale uttrykksformer. Barnehagen skal også utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.

Barna skal:

- Få erfaring med hvilken betydning digitale verktøy har for hverdagen vår
- Få erfaring med ulike typer digitale verktøy
- Utforske, leke, lære og være kreative gjennom bruk av digitale verktøy

Personalet skal:

- Motivere og engasjere barn ved å ha kjennskap til ulike bruk av digitale verktøy
- Bruke digitale verktøy sammen med barna

BARNEAKSJONEN FORUT

FORUT er en solidaritets aksjon for utviklings- og fredsarbeid og har arbeid i 6 land i Afrika og Asia. Barneaksjonen FORUT er et utarbeidet pedagogisk opplegg for barnehager, barneskoler og SFO, der barn i Norge lærer om barn i andre land. Opplegget dekker mange aktuelle læringsmål som demokrati, solidaritet, toleranse, kulturforskjeller og fordeling av verdens ressurser.

Barneaksjonen 2023/24 heter «Hampless og det varme hjertet». Vi blir kjent med Hampless 5 år som bor i Malawi som kalles «Afrikas varme hjerte». Hvorfor det, mon tro? Vi blir kjent med hverdagen til Hampless, familien hans, sjiraffen Suala og det flotte landet de bor i. Duoen Silje Sirnes Winje og Maria Solheim vant spellemannsprisen i 2020 for beste norske barnealbum. Nå har de laget ny, fantastisk musikk om Hampless og livet i Malawi for FORUT Barneaksjonen.

Barnehagen markerer FN dagen ved å ha kafe, lotteri, salg av varer fra Forut og frivillig salg av produkter barna selv har lagd, pengene vi samler inn sendes til Forut. Mer informasjon finner dere på: www.forut.no

TRAFIKKOPPLÆRING

Vi har fokus på trafikksikkerhet i barnehagen når vi er på tur i nærområdene og ferdes på parkeringsplassen. Sammen med foreldrene ønsker vi å sette fokus på hvordan barn bør

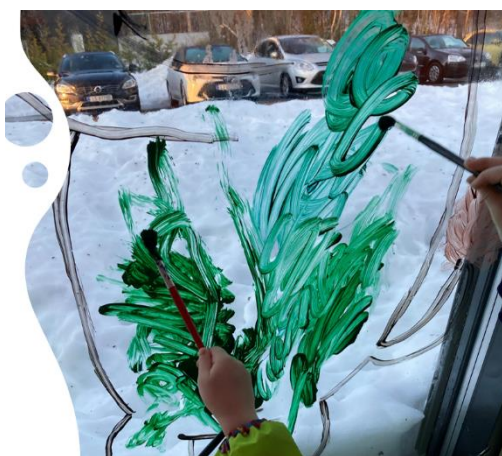

være sikret i bil, bruke refleks i mørket og ferdes i trafikken. For at barna skal bli selvstendige trafikanter som tar gode valg må de øve seg i mange år. Derfor er trafikkopplæring en del av det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Dette skjer i spontane situasjoner og i mer planlagte aktiviteter. Vi snakker f.eks. om hva som er trygt og hva som er farlig i trafikken, ulike trafikkregler, sikring i bil, bruk av refleks m.m. Barna blir også kjent med hånddokkene beltedyret Tarkus og Trafikklyset.

MEDVIRKNING

BARNES MEDVIRKNING

Barna skal ha mulighet til aktiv deltagelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens pedagogiske virksomhet. Barnas synspunkter skal vektlegges i samsvar med deres alder og modenhet. For å klare å ivareta barnas rett til medvirkning, skal de voksne være sensitive og lydhøre for barns nonverbale språk. Ut fra det vi observerer skal vi gi barna mulighet til å påvirke sin egen hverdag. Barna er med på å utvikle tema og innhold i prosjekter. Barna deltar i planlegging av ulike markeringer og arrangementer i barnehagen. Vi evaluerer sammen med barna når vi har hatt spesielle aktiviteter og arrangementer i barnehagen.

FORELDREMEDVIRKNING

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling» (barnehageloven §1).

«Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål.

Foreldrene og barnehagen har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.

Foreldresamarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom fau og samarbeidsutvalget. Både foreldrene og personalet må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens oppgave å forvalte». (Rmp. 2017, s. 29)

I vår barnehager er vi opptatt av et godt og nært samarbeid med foreldre og foresatte. Dette innebærer at vi i dialog og samarbeid vil utvikle og tilpasse et godt barnehagetilbud til hvert enkelt barn i vår barnehage. Alle foreldre skal oppleve seg hørt i saker som angår deres barn, og i saker som har fellesinteresser for alle barna i barnehagen. Derfor må vi som personal også være tydelige på våre vurderinger ift enkelt barn og vår pedagogiske praksis.

Og for å få til dette skal personalet:

- Få til en god dialog med foreldre ved å daglig gi og etterspørre informasjon om barnet. Det er personalet som har et ansvar for å ta initiativ til slike samtaler.
- Oppfordre foreldre til å gi tilbakemeldinger om hvordan de har blitt møtt, barnets utvikling og om barnets trivsel i barnehagen.
- Være bevisst på å bygge en trygg relasjon med foreldrene så fort som mulig ved oppstart, da barnas trygghet skapes gjennom trygge foreldre. Vi informerer om «Trygghets sirkelen» og bruker den inn i arbeidet med barn og foreldre.
- Sende ut informasjon på Visma.
- Dokumentere og fortelle om hverdagen og vår pedagogiske praksis. Dette kan skape et bindeledd mellom barnehage og hjemmet.

Vi forventer at foreldre selv er ansvarlig for å holde seg oppdatert i Visma appen. Vi ønsker at foreldrene engasjeres av det barna opplever i barnehagen og etterspør dette hjemme. Vi ønsker at foreldrene kan komme med innspill og bidra til prosjektarbeid ol. i barnehagen.

Vi gjennomfører foreldreundersøkelse til UDIR (Utdanningsdirektoratet) annethvert år. Foreldreundersøkelsen gjennomføres november- desember 2023.

TILVENNING OG OVERGANGER

Når barnet begynner i barnehagen, samarbeider barnehagen med foreldre/foresatte. Sammen legger vi til rette for at barnet får en trygg og god start i barnehagen. Vi oppfordrer til å ha med et overgangsobjekt hjemmefra. Dette kan være smokk, kos, bamse, bok eller noe annet som barnet er knyttet til. Dette kan hjelpe til med å gjøre barna trygge i tilvenningsperioden. Personalet skal sørge for tett oppfølging, slik at barnet opplever trygghet til personalet, de andre barna, lokalene og blir trygg og godt kjent med barnehagens rutiner. Det vil også bli gjennomført foreldresamtale og foreldrene fyller ut oppstartskjema i løpet av de første dagene.

I Kleiverud barnehage ønsker vi å legge best mulig til rette for en god overgang fra liten til stor avdeling. For at overgangen skal bli best mulig for barnet bruker vi god tid til tilvenning. Småbarna besøker storbarns-avdelingene jevnlig, slik at de får bli kjent med personalet, barna og lokalene. For å ivareta enkeltbarns trygghet, trivsel og utvikling skal informasjon overføres mellom pedagogene når barna flytter over på en ny avdeling. Har barna for eksempel noe de er ekstra glad ei som en sang, en bok eller et eventyr er dette et fint overgangsobjekt som de kan få med seg når de bytter avdeling, dette kan bidra til å skape trygghet for barnet og gjøre overgangen lettere.

Når de nye barna på avdelingen har blitt trygge på barnehagelivet, og de «gamle» barna har tilpasset seg hverdagen etter en lang sommerferie, starter vi opp med papegøyeturer. Dette er grupper på tvers av avdelingene, tilpasset alder og vennskap, som reiser på tur med en voksen fra hver avdeling. Eksempler på turmål vi har hatt, er busstur til togstasjonen for å se på togene og kjøre fjellheisen, og skogstur med matpakker og samlingsstund i skogen. Turene blir planlagt og evaluert på teammøter, slik at vi kan sørge for progresjon og pedagogisk innhold på turene. Felles opplevelser skaper et sterkt samhold, og gir grunnlag for god lek. Dette er en del av det vi gjør for å legge til rette for at papegøyene skal få en trygg overgang til stor avdeling når høsten kommer.

SAMMENHENG BARNEHAGE-SKOLE

Kleiverud barnehage har samarbeid med alle barneskolene i Holmestrand. Det gjennomføres en besøksdag på våren der barna besøker skolen sammen med en ansatt fra avdelingen. Videre blir barna invitert til en dag på skolen sammen dere foreldre.

Med Kleiverud skole som nærmeste nabo har vi en unik mulighet til å gjøre Løvene godt kjent med skolesituasjoner slik at overgangen fra barnehage til skole kan oppleves tryggere. Vi ønsker å ha et tett samarbeid med Kleiverud skole gjennom hele året. Det kan være å gå på turer med 1.trinn, eller at vi får muligheten til å besøke skolen til spesielle anledninger. Selv om ikke alle skal på samme skole, er det en anledning til å bli kjent med hvordan en skole ser ut og en begynnende forståelse for hvordan en skolehverdag kan være.

Barnehagen sender noen overgangsobjekter til skolene. Dette kan være plansjer av prosjekter eller opplevelser, spill barna har laget, sanger barna kan, bøker barna er opptatt av e.l. Dette kan skape gjenkjennelse og være eksempler på all kunnskapen barna har med seg fra barnehagen.

Dere som har skolestartere, vil få mer informasjon utover våren 2024.

LØVEGRUPPA

Hovedformålet med Løvegruppa er å sikre en god overgang mellom barnehage og skole.

«De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner» (Rammeplan for barnehager, 2017).

For å nå dette målet skal Løvegruppa:

- **Gå på turer i nærmiljøet**

Vi har en egen turplass i skogen som heter Løveplassen, denne bruker vi flittig gjennom hele året. I tillegg besøker vi andre turmål i Holmestrand som for eksempel biblioteket og kirken. På turene får barna ta del i felles opplevelser, som er med å skape samhold og relasjoner i gruppa. Vi øver på å inkludere, vise hensyn, lytte til hverandre, samarbeide, vente på tur, følge beskjeder og holde orden på tingene sine.

- **Gi barna kunnskap om å ferdes i trafikken**

I barnehagen har vi samlinger der vi møter Trafikkvennen Tarkus som lærer oss hvordan vi skal oppføre oss i trafikken. Når vi går på tur, får vi øvd oss på det vi har lært av Tarkus.

- **Legge til rette for stasjonsarbeid**

Vi deler barna i mindre grupper på tvers av avdelinger og jobber med oppgaver, spiller spill, har formingsaktiviteter, har hinderløype og leker ulike leker. I dette arbeidet har vi særlig fokus på tall, bokstaver, skrive eget navn, mestre blyant/saks, øke konsentrasjon, vente på tur og få felles leke-opplevelser.

- **Skape vennskap på tvers av avdelingene**

Løvegruppa har fokus på vennskap og gode samspill mellom barn. Det blir derfor lagt til rette for at barna skal få beholde relasjoner de har med andre barn og få muligheten til å danne nye relasjoner. Personalet har fokus på samarbeid mellom avdelingene og barna får muligheten til å besøke hverandre på tvers av avdelinger. Samtidig tilbringer løvene også mye tid sammen i utetiden som er felles for alle tre avdelingene.

- **Avslutte barnehageåret i fellesskap**

Som en avslutning på tiden i barnehagen får barna være rosaruss. Det bestilles russeluer som barnehagen betaler, og barna bruker luene i 17.mai-toget og på sommerfesten. Eventuelt annet russeutstyr skal kun brukes hjemme for å unngå kjøpepress i barnehagen. Sommerfesten markeres med underholdning og utdeling av permer. I tillegg reiser Løvene på en sommertur.

PERSONALUTVIKLING 2023 – 2024

På bakgrunn av strategiplanen er det utviklet en kompetanseplan for Holmestrandsbarnhagene for kompetanseutvikling på personalmøter og planleggingsdager. Fra høsten 2023 skal alle barnehager og skoler i Holmestrand delta i KO-løftet, Kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkluderende praksis. I Holmestrand kaller vi dette *Inkluderende oppvekst*. Målet er at alle barn og unge opplever et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole. Vi samarbeider med Universitetet i Stavanger, Læringsmiljøsentret (LMS) og Universitetet i Sørøst Norge (USN) om denne kompetansehevingen.

- Livsmestringskompetanse
med vekt på psykososialt barnehagemiljø, inkluderte lekemiljø og lager rundt barnet.
- Språklig kompetanse
ved bruk av språkløyper, strukturert begrepslæring og digitale pakker fra LMS.
- Digital kompetanse
bevisstgjøring om bruk av digitalt verktøy i barnehagen.
- Profesjonsutvikling
gjennom pedagogisk ledelse, relasjonsledelse og pedagogisk analyse.